

MIROČ A.D. KLADOVO

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2018. GODINU**

Kladovo, 18.02.2019. god.

1. OPŠTE INFORMACIJE

Kao društveno preduzeće „Miroč“ Kladovo osnovano je 1955. godine. Aukcijska prodaja održana je 14.04.2005. godine. Akcionarsko društvo na malo i veliko „Miroč“Kladovo, (skraćeno Miroč a.d. Kladovo) upisano je u registar 01.07.2005. godine rešenjem Agencije za privredne registre.

Prema podacima Centralnog registra hartija od vrednosti 31.12.2016. godine od ukupno 72.083 akcija većinski vlasnik Marko Petrović poseduje 53.264 akcije ili 73,892 %, sopstvene akcije Miroc a.d. 6.896 akcija ili 9,566%, i ostala fizička lica 11.923 akcija ili 16,542 %.

Osnovna delatnost kojom se Društvo bavi je trgovina namalo i veliko, a pored toga registrovano je i za obavljanje sledećih delatnosti, davanje u zakup poslovnog prostora, spoljnotrgovinski promet..

Sedište društva je u Kladovu, ulica KraljaAleksandra 1

Matični broj Društva je 07129661, a poreski identifikacioni broj 100695914, šifra delatnosti 4711 – Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama, pretežno hranom, pićima i duvanom.

Finansijski izveštaji za 2018. godinu, čiji su sastavni deo ove Napomene, odobreni su od strane Odbora direktora dana 21.02.2019.

Na dan 31. decembar 2018. godine Društvo je imalo 83 zaposlenih (na dan 31. decembar 2017. godine broj zaposlenih u Društvu bio je 91).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su obavezni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu: „Zakon“, objavljen u „Sl. glasnik RS“ br. 62/2016), kao i u skladu sa ostalom primenjivom podzakonskom regulativom. Društvo kao malo pravno lice ali javno akcionarsko društvo, primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Okvir), Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) , naknadne imene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrena od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (Odbor), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem ministarstva od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Sl. glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine (u daljem tekstu: „Rešenje o utvrđivanju prevoda“) utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI, Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje (Konceptualni okvir), usvojenih od strane Odbora, kao i povezanih IFRIC tumačenja. Navedeni prevodi objavljeni u Rešenju o utvrđivanju prevoda ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere, kao i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je taj materijal sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda Konceptualni okvir, MRS, MSFI, IFRIC i sa njima povezana tumačenja koja su prevedena , u primeni su od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31.12.2015. godine. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljavani, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Međutim, do datuma sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja, nisu bile prevedene sve izmene MRS/MSFI i IFRIC tumačenja koja su bila na snazi za godišnje periode koje počinju 01.01.2014. godine. Pored navedenog pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke,

vrednovanja i obelodanjivanja koja u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MRS, MSFI i IFRIC tumačenja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda, obelodanjeni su u Napomeni 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni, obelodanjeni su u Napomeni 2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu u primeni, obelodanjeni su u Napomeni 2.4.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednosti i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 01. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 01. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16 prvenstveno sa namerom uklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“, izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenos sredstava sa kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja o povezanim licima“ – pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definisije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);

- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje definisanih primanja, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihova interakcija“. Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Namirivanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala“ na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti - Obelodanjivanja“ - prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima; Uputstvo o prelaznoj promeni (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u RS:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ MSFI „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti“ – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 32, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MSFI 40), radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine);

2.4. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“ u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39- sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- MSFI 14 „Račun regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi“, MRS 11 „Ugovori o izgradnji“, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata“, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina“ i IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godinu, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ – tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ – poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – prodaja ili prenos sredstava između investitora i njihovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 „Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije“. Dopune i izmene pojašnjavaju da matično društvo može biti izuzeto od obaveze da sastavlja konsolidovane

finansijske izveštaje ako je ono istovremeno zavisno lice investicionog društva, čak i ako investiciono društvo odmerava ulaganja u sva svoja zavisna lica po fer vrednosti u skladu sa MSFI 10. Kao rezultat ovih dopuna izmenjen je i MRS 28 u cilju pojašnjenja izuzeća od primene metoda učešća (tj. zadržavanje merenja po fer vrednosti) koje važi za investitora u pridruženo lice ili zajednički poduhvat ukoliko je on zavisno lice investicionog društva koje odmerava svoja ulaganja u zavisna lica po fer vrednosti (dopune i izmene se primenjuju retroaktivno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine uz dozvoljenu raniju primenu);

- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Prooekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

Izuzev kako je navedeno niže, finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova modifikovanom za revalorizaciju investicionih nekretnina i finansijskih obaveza čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha.

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja (napomena 3.3 i 13). Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.
- 2 Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – *“Prikazivanje finansijskih izveštaja*.

2.5. Načelo stalnosti poslovanja

U poslovnoj 2018. godini, Društvo je ostvarilo poslovni dobitak od 783 hiljade dinara, odnosno neto dobitak u iznosu od 1290 hiljade dinara (2017. godine: poslovni dobitak 685 hiljade dinara, odnosno neto dobitak 261 hiljade dinara.

Shodno prethodno navedenim izvršenim i preduzetim aktivnostima kao i budućim planovima rukovodstvo Društva je finansijske izveštaje za poslovnu 2017. godinu sastavilo na osnovu načela stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.6. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjeni su u napomeni 4.

2.7. Uporedni podaci

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u finansijskim izveštajima za 2017. godinu.

2.8. Preračunavanje stranih valuta

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta). Funkcionalna valuta, odnosno izveštajna valuta Društva je dinar, a izveštaji su prikazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naglašeno.

(b) Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja preračunata su na njihovu dinarsku protivvrednost po srednjem kursu na dan bilansa stanja. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja koje nisu izmirene do kraja godine, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijski prihodi odnosno rashodi.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale pri izmirivanju obaveza ili naplati potraživanja u toku godine po kursu važećem na dan poslovne promene, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijskih prihodi odnosno rashodi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Stalna imovina

(a) Goodwill

Goodwill predstavlja premiju koju je Društvo platilo iznad vrednosti prepoznatljive neto imovine zavisnog pravnog lica. Goodwill nastao prilikom sticanja zavisnih pravnih lica uključuje se u „nematerijalna“ sredstva, testira se godišnje kako bi se utvrdilo da li mu je umanjena vrednost i iskazuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti.

(b) Nematerijalna ulaganja

Početno vrednovanje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja.

Nematerijalna ulaganja se nakon početnog priznavanja iskazuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja. Na kraju poslovne godine preispituje se korisni vek trajanja svakog nematerijalnog ulaganja.

Amortizacija se vrši proporcionalnom metodom u toku korisnog veka upotrebe. U pogledu utvrđivanja i računovodstvenog evidentiranja obezvređenja nematerijalnog ulaganja, primenjuje se MRS 36 – Obezvređenje sredstava.

Osnovne stope amortizacije za pojedina nematerijalna ulaganja su sledeće:

Naziv	Stopa amortizacije
Licence i aplikacioni programi	15%
Ulaganja u razvoj	15%

(v) Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme, koji ispunjavaju uslove za priznavanje sredstava, vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti, umanjena za bilo koje trgovinske popuste i rabate.

Naknadno vrednovanje nekretnina vrši se po osnovnom postupku, koji je predviđen u MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos ispravke vrednosti po osnovu obezvređivanja).

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava proporcionalnom metodom tokom procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava. Osnovicu za amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme čini poštena, odnosno nabavna vrednost umanjena za preostalu vrednost ukoliko postoji. Korisni vek trajanja svake pojedinačne nekretnine, postrojenja i opreme preispituje se periodično.

Na kraju poslovne godine procenjuje se da li su nekretnine, postrojenja i oprema obezvređeni u skladu sa MRS 36 – Obezvređenje sredstava.

Osnovne stope amortizacije za pojedine grupe nekretnina, postrojenja i opreme su sledeće:

Naziv	Stopa amortizacije
Gradevinski objekti	1,5 – 6%
Oprema	10 – 18%
Vozila	14,3 – 15,5%
Nameštaj	10 – 12,5%
Ostala oprema	12,5 – 20%

Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava. Sredstva koja imaju neograničen korisni vek upotrebe, kao npr. goodwill, ne podležu amortizaciji, a proverava da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou. Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknativa. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknativne vrednosti. Nadoknativa vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva, osim goodwill-a, kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

(g) Investicione nekretnine

Početno vrednovanje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom vrednovanju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Nakon početnog priznavanja, naknadno vrednovanje investicione nekretnine vrši se po modelu poštene vrednosti u skladu sa MRS 40 Investiciona nekretnina. Dobitak ili gubitak nastao zbog promene poštene vrednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili gubitak perioda u kojem je nastao.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Društvu i da se mogu pouzdano izmeriti. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu. Kada investicionu nekretninu koristi njen vlasnik, ona se reklasifikuje na nekretnine, postrojenja i opremu, i njena knjigovodstvena vrednost na dan reklasifikacije postaje njena zatečena vrednost koja će se nadalje amortizovati.

(đ) Alat i sitan inventar koji se kalkulatивно otpisuje

Kao stalno sredstvo priznaju se i podležu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara koji se kalkulatивно otpisuje i čiji je korisni vek trajanja duži od godinu dana.

Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

Za istovrstan alat i inventar koji se zajedno koristi pojedinačna vrednost se utvrđuje kao zbir pojedinačnih vrednosti svih istovrsnih alata i inventara.

(e) Rezervni delovi

Kao stalno sredstvo priznaju se ugrađeni rezervni delovi, čiji je korisni vek trajanja duži od godinu dana. Takvi rezervni delovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrednost sredstva u koje su ugrađeni. Rezervni delovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao trošak poslovanja.

(ž) Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica, učešća u kapitalu drugih pravnih lica, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, dati dugoročni krediti zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Početno priznavanje, kao i naknadno vrednovanje dugoročnih finansijskih plasmana vrši se po metodu nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nadoknade koja je data za njih. U bilansu uspeha iskazuje se prihod od ulaganja samo u onoj meri u kojoj Društvo primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana sticanja. Deo iz raspodele koji se primi u iznosu koji je veći od takvog dobitka smatra se povraćajem investicije i iskazuje se kao smanjenje nabavne vrednosti investicije.

Početno priznavanje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća vrši se po nabavnoj vrednosti koja predstavlja vrednost nadoknade koja je data za njih. Naknadno merenje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća se vrši po diskontovanoj amortizovanoj vrednosti. Vlasničke hartije od vrednosti raspoložive za prodaju naknadno se vrednuju po poštnim tržišnim vrednostima u korist ili na teret sopstvenog kapitala.

Gubici po osnovu ulaganja u zavisna, povezana i druga pravna lica procenjuju se na datum sastavljanja finansijskih izveštaja, u skladu sa MRS 36 i priznaju se kao rashod u bilansu uspeha. Početno priznavanje i naknadno vrednovanje datih dugoročnih kredita vrši se po nabavnoj vrednosti, koja predstavlja vrednost nadoknade koja je data za njih. Troškovi transakcije se uključuju u početno priznavanje.

3.2. Obrtna imovina

(a) Zalihe

Zalihe se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti ili po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje (konverzije) i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke. Procenu neto

prodajne vrednosti zaliha materijala u slučaju zastarelosti, smanjenja vrednosti i sl. na datum svakog bilansa stanja vrši posebna komisija koju obrazuje Predsednik Upravnog odbora Društva. Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala, vrši se po metodi prosečne ulazne cene.

Zalihe robe

Zalihe robe se vode po prodajnim cenama. Obračun razlike u ceni vrši se tako da vrednost izlaza robe i vrednost robe na zalihama bude iskazana po metodi prosečne ponderisane cene.

Zalihe robe se u slučaju zastarelosti, smanjenja vrednosti i sl. na datum svakog bilansa stanja svode na neto prodajnu vrednost. Neto prodajna vrednost predstavlja procenjenu prodajnu vrednost umanjenu za procenjene troškove prodaje. Procenjeni troškovi prodaje zaliha robe, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje robe. Utvrđivanje neto prodajne vrednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno. Procenu neto prodajne vrednosti zaliha robe vrši posebna komisija koju obrazuje direktor Društva.

(b) Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5 Stalna sredstva namenjena prodaji i poslovanja koja prestaju ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Da bi sredstvo bilo klasifikovano (priznato) kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, pored uslova iz stava 1. ovog člana koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i sledeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju;
- prodaja sredstva mora biti jako verovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima i sl.). Da bi prodaja sredstva bila jako verovatna mora postojati tržište za to sredstvo, a ponuđena cena mora biti razumno utvrđena, tako da omogućava prodaju sredstva u roku od godinu dana.

Sredstvo koje je otpisano (amortizovano), odnosno sredstvo čija je neotpisana (sadašnja, odnosno knjigovodstvena) vrednost beznačajna neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji. Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji meri se (iskazuje) po nižem iznosu od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje. Knjigovodstvena vrednost je sadašnja vrednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, tj. tržišna vrednost na dan prodaje. Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Troškovi prodaje odmeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

(v) Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja od kupaca i kratkoročni finansijski plasmani priznaju se na osnovu računovodstvenog dokumenta na osnovu koga nastaje dužničko – poverilački odnos. Ako se vrednost u dokumentu iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili rashoda.

Otpis kratkoročnih potraživanja i finansijskih plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana, otpis u celini ili delimično vrši direktnim otpisivanjem.

Indirektan otpis se utvrđuje za sva potraživanja od čijeg je roka za naplatu proteklo najmanje 60 dana pri čemu se ima u vidu starost potraživanja, ekonomski položaj i solventnost dužnika kao i nemogućnost naplate redovnim putem.

Indirektan otpis vrši se na osnovu odluke izvršnog direktora Društva, dok predloge za otpis u toku godine daju direktori organizacionih jedinica, a na kraju godine centralna popisna komisija / na osnovu procene službe prodaje / na predlog službe prodaje i sl .

(g) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

Prekoračenja po tekućem računu klasifikovana su kao obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

3.3. Vanbilansna sredstva i obaveze

Vanbilansna sredstva/obaveze uključuju bankarske garancije.

3.4. Osnovni kapital

Inicijalno, osnovni kapital se iskazuje u visini procenjenog uloga u Društvo / odnosno čine ga uplaćeni kapital i upisani neuplaćeni kapital. Promene na osnovnom kapitalu vrše se isključivo prema pravilima propisanim Zakonom o privrednim društvima a sve promene na osnovnom kapitalu registruju se kod odgovarajućeg Registra.

Osnovni kapital iskazan u dinarima se ne menja prema promenama kursa EUR-a iako je u Registru upisana vrednost u evrima.

3.5. Dugoročna rezervisanja

Rezervisanja za obnavljanje i očuvanje životne sredine, restrukturiranje i odštetne zahteve se priznaju: kada Društvo ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj meri verovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Rezervisanja namenjena restrukturiranju obuhvataju penale zbog otkazivanja zakupa i isplate zbog raskida radnog odnosa sa radnicima. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, verovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao celine. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta verovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre poreza koja odražava tekuću tržišnu procenu vrednosti za novac i rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog isteka vremena se iskazuje kao trošak kamate.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za naknade zaposlenima. Odmeravanje rezervisanja vrši se u iznosu koji predstavlja najbolju procenu izdatka na dan sastavljanja bilansa stanja koji je potreban za izmirenje budućih obaveza.

3.5. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

3.7. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja se procenjuju po njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.8. Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit važećim u Republici Srbiji. Stopa poreza na dobit za 2017. godinu iznosi 15% i plaća se na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobit prikazanu u zvaničnom bilansu uspeha i korekcije definisane poreskim propisima Republike Srbije.

Poreski propisi Republike Srbije ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet, odnosno deset godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Važeće poreske stope na datum bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog datuma stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza iz dobiti koji mogu da se povrate u narednim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, rezervisanja za otpremnine po osnovu MRS 19, rashoda po osnovu obezvređenja imovine, rashoda na ime javnih prihoda, neiskorišćenih poreskih kredita koji se prenose u naredni period i priznatih poreskih gubitaka.

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza iz dobiti koji se plaćaju u narednim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte prenetog gubitka i poreskih kredita na poreski bilans Društva, koji se mogu prenositi, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala.

3.9. Primanja zaposlenih

Društvo nema sopstvene penzione fondove i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembar 2018. godine.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji se može refundirati ili u iznosu za koji se može umanjiti buduća obaveza za plaćanje doprinosa.

U skladu sa Kolektivnim ugovorom o radu Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju ili pri prestanku radnog odnosa po sili zakona zbog gubitka radne sposobnosti – u visini dve prosečne zarade koje je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, koje pri tom ne mogu biti manje od dve prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Društvu za mesec koji prethodi mesecu u kome se vrši isplata otpremnine, odnosno dve prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u privredi u Republici Srbiji prema poslednje objavljenom podatku nadležnog republičkog organa, ako je to za zaposlenog povoljnije.

Pored toga, Društvo je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od 50% -70% prosečne mesečne zarade isplaćene u mesecu koji prethodi mesecu u kome je doneta odluka o isplati. iznos od mesečne neto zarade za jubilarne nagrade određuje se na osnovubroja godina koje je zaposleni proveo u Društvu što je prikazano u tabeli

Broj godina	Deo zarade
10	50%
20	60%
30	70%

Obračun i iskazivanje dugoročnih rezervisanja po osnovu otpremnina izvršeno je u skladu sa zahtevima MRS 19 - Naknade zaposlenima. Aktuarski dobici i gubici priznaju se u celini u periodu u kome su nastali.

3.10. Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa prodavca na kupca.

Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano merljivim sve dok se ne reše sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procene Društvo zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

Društvo ostvaruje prihode po osnovu prodaje u prometu na veliko i malo pretežno prehrambene robe i po osnovu pružanja usluga iz oblasti marketinga. Takođe, Društvo ostvaruje prihode i po osnovu zakupnine.

3.11. Priznavanje rashoda

Poslovni rashodi obuhvataju sve troškove nastale u vezi sa ostvarenim poslovnim prihodima i odnose se na troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada i naknada zarada, amortizaciju, proizvodne usluge i nematerijalne troškove. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

3.12. Prihodi i rashodi kamata

Kamate nastale po osnovu plasmana i potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda u obračunskom periodu u kome su nastale.

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja obuhvataju se na sledeći način: troškovi pozajmljivanja koji se neposredno mogu pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstava klasifikovanog za pripisivanje troškova pozajmljivanja (sredstvo za koje je potrebno značajno vreme da bi se osposobilo za upotrebu, odnosno prodaju) kapitalizuju se kao deo nabavavne vrednosti tog sredstva, a svi ostali idu na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.13. Zakupi

Nekretnine, postrojenja i oprema

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (umanjena za stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se na teret bilansa uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Društvo uzima u zakup pojedine nekretnine, postrojenja i opremu . Zakup nekretnina, postrojenja i opreme, gde Društvo suštinski snosi sve rizike i koristi od vlasništva, klasifikuje se kao finansijski zakup. Finansijski zakupi se kapitalizuju na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine.

Svaka zakupnina se raspoređuje na obaveze i finansijske rashode kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Odgovarajuće obaveze za zakupnine, umanjene za finansijske rashode, uključuju se u ostale dugoročne obaveze. Kamate kao deo finansijskih troškova iskazuju se u bilansu uspeha u toku perioda trajanja zakupa tako da se dobije konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period.

Nekretnine, postrojenja i oprema stečeni na bazi finansijskog zakupa amortizuju se u toku perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva ili perioda zakupa. Kada je sredstvo dato u operativni zakup to sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstva.

Prihod od zakupnine priznaje se na proporcionalnoj osnovi u toku perioda trajanja zakupa.

(b) Pravo na korišćenje zemljišta

Pravo na korišćenje zemljišta stečeno u postupku statusne promene i/ili kao odvojena transakcija kroz isplatu trećoj strani tretira se kao nematerijalno ulaganje. Nematerijalno ulaganje ima neograničen korisni vek upotrebe i podleže revidiranju u pogledu umanjenja vrednosti na godišnjem nivou.

Pravo na korišćenje zemljišta stečeno kroz odvojenu transakciju isplatom lokalnim organima unapred za ceo period korišćenja tretira se ka nematerijalno ulaganje i otpisuje u toku perioda na koji je dobijeno na korišćenje.

3.14. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko rezultata ranijih godina, u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška, koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 2% ukupnih prihoda.

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su identifikovane.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH PROCENA

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni iznosi se mogu razlikovati od procenjenih.

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja, neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

4.1. Amortizacija i stopa amortizacije

Procena korisnog trajanja veka imovine, opreme i nematerijalnih ulaganja zasniva se na istorijskom iskustvu na sličnim sredstvima, kao i na predviđenom tehničkom napretku i promenama u ekonomskim i industrijskim faktorima. Adekvatnost procene preostalog veka trajanja osnovnih sredstava se analizira jednom godišnje na osnovu trenutnih predviđanja.

4.2. Ispravka vrednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja od kupaca i drugih dužnika na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, ako dužnici nisu u mogućnosti da izvrše plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređenja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo izaziva procene vezane za buduće ponašanje kupava i time izazvane buduće naplate.

4.3. Rezervisanja za sudske sporove

Generalno, rezervisanja su u značajnoj meri podložna procenama. Društvo procenjuje verovatnoću da se neželjeni slučajevi mogu dogoditi kao rezultat prošlih događaja i vrši procenu iznosa koji je potreban da se izmiri obaveza. Iako Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procene, s obzirom da postoji velika doza neizvesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupat od ovih procena.

4.4. Beneficije zaposlenih

Sadašnja vrednost obaveza za otpremnine za odlazak u penziju, jubilarne nagrade i neiskorišćene godišnje odmone utrđuje se aktuarskom procenom. Aktuarska procena podrazumeva korišćenje pretpostavki vezanih za diskontnu stopu, predviđeni rast zarada, stopu smrtnosti i flukualciju zaposlenih. Pri određivanju odgovarajuće diskontne stope rukovodstvo Društva polazi od kamatne stope koja bi bila ekvivalentna stopi na obveznice Društva. Stopa smrtnosti je bazirana na javno dostupnim tablicama mortaliteta. Budući rast zarada baziran je na očekivanim stopama inflacije.

4.5. Fer vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Uprava Društva vrši procenu rizika i u slučaju kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Prema MSFI 13, Društvo odmerava fer vrednost imovine i obaveza koristeći pretpostavke koje bi učesnici na tržištu koristili prilikom određivanja cene imovine ili obaveze, pod pretpostavkom da tržišni učesnici deluju u svom najboljem ekonomskom interesu. Fer vrednost je cena koja bi bila naplaćena, odnosno plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji na primarnom ili najpovoljnijem tržištu na datum odmeravanja, po tekućim tržišnim uslovima, a nezavisno od toga da li je ta cena direktno uočljiva ili procenjena upotrebom druge tehnike procene.

Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Različiti nivoi fer vrednosti definisani su na sledeći način:

- Inputi nivoa 1 – su kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu i obaveze kojima entitet ima pristup na datum odmeravanja. Pretpostavke inputa nivoa 1 se odnose na postojanje primarnog tržišta za imovinu ili obavezu ili, u odsustvu primarnog tržišta, najpovoljnije tržište za imovinu ili obavezu; i da li entitet može da realizuje transakciju za imovinu ili obavezu po ceni na tržištu na datum odmeravanja.
- Inputi nivoa 2 – su inputi koji nisu kotirane cene uključene u nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno ili indirektno. Ovi inputi uključuju sledeće: kotirane cene za sličnu imovinu ili obaveze na aktivnom tržištu, kotirane cene za identičnu ili sličnu imovinu ili obaveze na tržištima koja nisu aktivna, inputi koji nisu kotirane cene, ako su uočljivi za imovinu ili obaveze i inputi potkrepljeni tržištem.
- Inputi nivoa 3 – su neuočljivi inputi za imovinu ili obaveze, koje entitet razvija koristeći najbolje informacije raspoložive u datim okolnostima. Dakle, razmatraju se sve razumno raspoložive informacije o pretpostavkama tržišnih učesnika. Neuočljivi inputi smatraju se pretpostavkama tržišnih učesnika i ispunjavaju cilj odmeravanja fer vrednosti.

Rukovodstvo Društva smatra da neto knjigovodstvena vrednost odgovara fer vrednosti tih nekretnina.

4. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

Opis	Softver, brendiranje
Nabavna vred 31.12.2017.	808
Povećanje	721
Stanje nab. Vr. 31.12.2018.	1529
Kumulirana ispravka vrednosti	

Ispravka vrednosti 31.12.2017.	789
Povećanje - amortizacija	14
Stanje isp.vr. 31.12.2018.	803
Sadašnja vred. 31.12.2018.	726

5. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

OPIS	Građevinsko zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Investicione nekretnine	NPO u pripremi
	021	022	023	024	026
NABAVNA VREDNOST					
Stanje, na početku godine	21,857	114,428	35,161	42,528	-
Povećanja u toku godine	-	(4.446)	(19.005)	(2,239)	-
Prenos sa investicija u toku	-	11,691	1,696	7646	-
Stanje, na kraju godine	21,857	121,673	17,852	47,935	-
KUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje, na početku godine	-	57,353	32,437	-	-
Amortizacija tekuće godine	-	2,055	1,181	-	-
Stanje, na kraju godine	-	-325 59,083	-19,005 14,614	-	-
Neto sadašnja vrednost 31. decembar .	21,857	62,589	3,239	47,935	-

Povećanje građevinskih objekata u iznosu od 11.691 hiljada. odnosi se na Market 30, 1.432 hiljada, prodavnicu 38 Brza Palanka 646 hiljada, Magacin 52 hiljade, prodavnicu 32 Kladovo 1.451 hiljada .i Market 1 ukupno 8.110 hiljada.

Smanjenje od 4.446 hiljada odnosi se na prebacivanje na investicione nekretnine 2.439 hiljada a odnosi se na Market 1 i 1451 hiljada a odnosi se na Prodavnicu 32 i smanjenje po osnovu restitucije 555 hiljada umanjeno za 325 hiljada ispravke a odnosi se na Prodavnice 18.

Amortizacija građevinskih objekata iznosi 2.055 hiljada.

Povećanje investicionih nekretnina od 7.646 hiljada odnosi se na nova ulaganja u M1 2.439 srazmerno ucescu i u Prodavnicu 32 u iznosu od 1.451 hiljadu, kao i po osnovu procene na dan 31.12.2018. u iznosu od 3,756 hiljade.

Povećanje opreme u iznosu od 1.696 hiljada odnosi se na pecnicu u M30 Elmis 481 hiljada, Metaloprofil 547 hiljada, Vin Vin termoakumulacione peći 159 hiljada, Dezan 31 hiljadu, SAF ford 186 hiljada., klima 22 hiljade, vaga 45 hiljade.

Smanjenje po osnovu amortizacije 1.181 hiljada, Takođe zatvorene su stavke opreme i ispravke vrednosti za ranije potpuno amortizovana sredstva 19.005 hiljada.

Amortizacija za 2018. godinu iznosi 3.250 hiljade dinara (za 2017. g. 3.438 hiljade dinara) i uključena je u troškove poslovanja.

Najznačajniji kupci kojima se izdaju investicione nekretnine su Komercijalna banka, Banka intesa, Direktna banka Hajdi, Agencija Trajan, Dunav Stil Murong i dr.

6. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Ostali dugoročni finansijski plasmani/Dugoročni stambeni kredit radnika	49	49

7. ZALIHE

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Zalihe materijala	68	265
Roba	34.505	33,672
Dati avansi za zalihe i usluge	1.528	901
<i>Minus: ispravka vrednosti</i>		(300)
Ukupno zalihe – neto	<u>36,101</u>	<u>34,538</u>

Zalihe robe iznose 34.505 hiljada i odnose se na zalihe robe u maloprodaji 30,296 hiljada i veleprodaji 4,209 hiljada din..

Dati avansi za zalihe i usluge iznose 1,528 hiljadu.

Popis zaliha sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine izvršen je od strane imenovane komisije u sastavu: članovi i predsednik. Elaborat o popisu usvojen je dana 29.01.2019. godine i sve korekcije stanja za neslaganja utvrđena po popisu izvršene su na način da iskazano knjigovodstveno stanje zaliha odgovara stvarnom stanju.

8. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Kupci u zemlji	6.799	6,595
Ispravka vrednosti kupaca u zemlji	(2,016)	(1,645)
Ukupno potraživanje od kupaca-neto	<u>4,783</u>	<u>4,950</u>

Društvo ima usaglašeno stanje sa svim značajnim kupcima, osim sa kupcima u sporu i kupcima koji nisu vratili IOS obrasce. Kupcima kojima je poslat IOS a nisu ga vratili stav je da je izvršeno usaglašavanje Potraživanja od kupaca iznose 6,799 hiljade (umanjena za ispravku vrednosti iznose 4,783 hiljada).

Društvo je formiralo ispravku vrednosti na teret rashoda za sva potraživanja od čijeg je roka za naplatu proteklo više od 60 dana, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu. i iznose 2,016 hiljade.

9. DRUGA POTRAŽIVANJA

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Druga Potraživanja	7,700	7,377
Ispravka vrednosti drugih potraživanja	(97)	(181)
Ukupno Druga potraživanja-neto	<u>7,603</u>	<u>7,196</u>

Ostala potraživanja u iznosu od 7,700 (umanjena za ispravku vrednosti 7,603) hiljada odnose se na potraživanje od zaposlenih po osnovu manjkova, 771 hiljada, potraživanja za ugovorenu kamatu 6,241 hiljade, potraživanja za više plaćeni porez 287 hiljada, potraživanja od fondova 159 hiljada, potraživanje po platnim karticama 242 hiljada. Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih iznosi 97 hiljade kako je gore i prikazano.

10. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Kratkoročni plasmani u zemlji	10,000	0
Drugi kratkoročni plasmani u zemlji	3,000	3,000
Ostali kratkoročni plasmani- otkupljene sopstvene akcije	11.817	10,000
Kratkoročna pozajmica	0	10,000
Ispravka vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	(3,000)	(3,000)
Ukupno	<u>21.817</u>	<u>20,000</u>

Kratkoročne plasmane čine pozajmice date za likvidnost, koje na dan 31.12.2018. godine iznose 13,000 , umanjena za ispravku vrednosti od 3,000 hiljade iznose 10,000 hiljada, a na dan 31.12.2017. godine 23,000 hiljada . Ispravka

vrednosti iznosi 3,000 hiljade dinara. U 2018 godini otkupljene su sopstvene akcije u vrednosti 11,817 dinara odlukom skupstine akcionara.

11. PDV i AVR

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
PDV	240	
Odložena poreska sredstva	49	188
AVR	204	236
Ukupno	<u>493</u>	<u>424</u>

Odložena poreska sredstva iznose 49 hiljada. AVR iznose 204 hiljada na dan 31.12.2018. godine a 31.12.2017 godine 236 hiljade i odnose se na osiguranje imovine. PDV koji ne pripada poreskom periodu iznosi 240 hiljada.

12. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Tekući (poslovni) računi	2.704	2,085
Blagajna	3.784	6,233
	<u>6,489</u>	<u>8,318</u>

Društvo nije bilo u blokadi u 2018. godini.

13. VANBILANSNA AKTIVA I PASIVA

U 2017 godini u vanbilansnoj evidenciji evidentirane su garancije banke u iznosu od 2,000 dinara date Coca Coli. U 2018 nisu davane garancije.

14. KAPITAL I REZERVE

Ukupan kapital Društva na dan 31. decembar 2016. godine ima sledeću strukturu:

	2018	2017
Osnovni kapital	72.463	72.463
Rezerve	28.183	27.922
Nerasporedjeni dobitak	24.368	23.339
Otkupljene sopstvene akcije	- 11.857	=
Ukupno	113.157	123.724

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital 72,083 hiljade i ostali kapitala 1 380 hiljada..

Promene na kapitalu za 2018. godinu su nastale po osnovu (videti Izveštaj o promenama na kapitalu):

- Povećanje neraspoređene dobiti u iznosu od 1,290 hiljada dinara se odnose na rezultat po osnovu bilansa uspeha
- Izdvajanja iz neraspoređene dobiti u rezerve u iznosu od 261 hiljadu dinara u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 28.06.2018 godine. (261-204)
- U toku 2018 otkupljene su sopsvene akcije u iznosu od 11.817 dinara u skladu sa odlukama Skupštine

15. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se odnose na sledeće kategorije:

	2018.	2017.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	4,105	4,228
	4,105	4,228

Društvo je izvršilo rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih koje su u 2017. godini iznosili 4,228 hiljada. Po istom postupku utvrđeno je rezervisanje za 2018 godinu, koje iznosi 4,105 hiljadu. (smanjenje broja radnika). Obračun je rađen na bazi diskontne stope 3,5 %, na dan 31.12.2017 godine, sa stopom rasta prosečne zarade od 3,5%, procentom fluktacije od 5% i otpemninom po zakonu od 144 hiljadu.

16. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	2018.	2017.
Kratkorocne pozajmice	6,600	
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – kratkoročni kredit iz inostran.	35.458	35,542
	42,058	35,542

Kratkorocna pozajmica dobijena je od Lodis proprietis u iznosu od 6,600 hiljada. Pregled kratkoročnih kredita prikazan je u sledećoj tabeli:

	Broj i datum ugovora	Kamatna stopa	Rok vraćanja	EUR	2018.
Elektro Investment group limited	623769 od 09.06.2016.	4%	1 god	300.000	35,458

U 2018 godini kamata je predložena za otpis sa 50% i računata je sa 2%.

17. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2018.	2017.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	55	110
Dobavljači u zemlji	34,597	28,780

Dobavljači –ostalo	58	5
Ukupno	34,710	28,895

Društvo ima usaglašeno stanje sa svim dobavljačima, osim sa dobavljačima sa kojima se duže ne radi. Iznos neusaglašenih obaveza nije značajan i odnosi se na veći broj sitnih stavki i većim delom su u korist društva.

18. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Obaveze po osnovu neisplaćenih zarada i naknada, bruto	3,673	3,690
Ostale obaveze	2,978	2,269
	<u>6,651</u>	<u>5,959</u>

Ostale obaveze su obaveze za kamatu po ino kreditu. u iznosu od 2,923 po kursu na dan 31.12.2018.

19. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	1,104	795
Obaveze za ostale poreze, doprinose i carine i druge dažbine /obaveze prema osobama sa invaliditetom	35	33
Pasivna vremenska razgraničenja	4	4
Ukupno	1,143	832

20. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto
Stanje 31. decembra 2014. godine		148	
Promena u toku godine		104	
Stanje 31. decembra 2015. godine		252	
Promena u toku godine		-63	
			189
Stanje 31. decembra 2016. Godine			
Promene u 2017			309
Stanje 31.12.2017.			498
Promene u toku godine			-547
Stanje 31.12.2018.	49		

Odložena poreska sredstva odnose na razliku između poreske i računovodstvene amortizacije.

Tekući poreski rashod perioda

	2016.	2017.
Dobitak iz redovnog poslovanja pre oporezivanja	783	770
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja		-85
Bruto rezultat poslovne godine (pre oporez)	783	685
Kapitalni dobiti i gubici	6503	
Usklađivanje rashoda	312	1378
Računovodstvena amortizacija	3250	3438
Poreska amortizacija	4227	4735
Korekcija rashoda po osnovu transfernih cena		
Korekcija rashoda po osnovu sprečavanja utanjene kapitalizacije		
Korekcija rashoda po osnovu kamata primenom pravila o transfernim cenama		
Usklađivanje rashoda		
Korekcija prihoda po osnovu transfernih cena		
Kapitalni dobiti i gubici	6650	
Poreska osnovica	265	766
Poreska stopa	15%	15%
Obračunati porez	40	115
Ukupna umanjenja obračunatog poreza		
Tekući rashod perioda	40	115
Odložen poreski prihod (rashod) perioda	547	309
Neto dobit bez odloženog poreskog prihoda (rashoda)	743	570
Neto dobit	1,290	261

21. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2018. godine. Svim kupcima poslani su IOS obrasci. Od kupaca od kojih se IOS obrasci nisu vratili stav društva je da su sa tim saglasni. Sa svim značajnim dobavljačima jednom godišnje a sa nekim i češće usaglašava se stanje.

22. POSLOVNI PRIHODI

	2018.	2017.
Prihodi od prodaje robe	391,291	415,201
Prihodi od prodaje proizvoda u usluga	897	657
Drugi poslovni prihodi	12,455	11,349
Ukupno	404,643	427,207

Drugi poslovni prihodi od 12,455 hiljada odnose se na prihode od zakupa objekata 8,317 hiljada i zakup reklamnog prostora 4,138 hiljada.

Prihodi od prodaje usluga odnose se na prefakturisnje (zaduzenje) za prefakturisane usluge.

23. POSLOVNI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Nabavna vrednost prodate robe	335,708	357,894
Troškovi materijala	2,957	3,888
Troškovi goriva i energije	11,928	10,965
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	44,860	44,251
Troškovi amortizacije i rezervisanja	3,400	3,594
Troškovi proizvodnih usluga	8,366	6,124
Nematerijalni troškovi	5,422	4,711
	<u>412,641</u>	<u>431,427</u>

Nabavna vrednost prodate robe uključuje iznos od 335,708 hiljada dinara (2017 357,894 hiljada dinara) koji se odnose na nabavnu vrednost robe u prometu.

Troškovi materijala, goriva i energije uključuju 14,885 hiljada a 2016 14,853 hiljada a odnose se na materijal za pakovanje, održavanje sredstava, električnu energiju i gorivo, i ostali troškove.

Troškovi amortizacije i rezervisanja uključuju iznos od 3,400 (2017 3,594), koji se odnosi na troškove amortizacije 3,250 (2017 3,438), troškove rezervisanja za naknade zaposlenima (otpremnine) 149 (2017 156) koji se odnosi na rezervisanja.

Poslovni prihodi u 2018. godini manji su od poslovnih rashoda (404,643/412,641) za 7,998 hiljade zato što su naknadno odobreni rabati od dobavljača uključeni u ostali prihod. (2,100 hiljada).

24. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Transportne usluge	1,150	1,148
Usluge održavanja	3,259	1,776
Zakupnine	22	59
Reklama i propaganda	843	861
Ostale usluge	3,092	2,279
Neproizvodne usluge	752	657
Reprezentacija	324	197
Premije osiguranja	630	679
Troškovi platnog prometa	1,238	1,043
Troškovi članarina		7
Troškovi poreza	2,222	1,868
Troškovi doprinosa	256	260
Ostali nematerijalni troškovi	<u>13,788</u>	<u>10,835</u>

Ostali poslovni rashodi su veci u odnosu na prethodnu godinu za 2,953 hiljada.

25. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi kamata	1,562	1,561

Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	83	1500
Ukupno	<u>1,645</u>	<u>3,061</u>

Prihod od kamata uključuje iznos od 1,564 hiljada dinara koji se odnosi na pozajmicu farmi Cvetkov, kao i pozitivnu kursnu razliku od 83 hiljada dinara.

26. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Rashodi kamata	735	1,364
Negativne kursne razlike		
Ukupno	<u>735</u>	<u>1,364</u>

Rashod kamate u 2018 godini odnose se na ino kredit
Finansijski prihodi veći su od finansijskih rashoda za 910 hiljada (1645/735).

27. OSTALI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
<i>Ostali prihodi:</i>		
Dobici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	6,682	
- materijala		
Viškovi	61	129
Prihodi od smanjenja obaveza	2	483
Ostali nepomenuti prihodi	<u>2,134</u>	<u>3,893</u>
	<u>8,879</u>	<u>4,505</u>
 <i>Prihodi od usklađivanja vrednosti:</i>		
	3,837	2,792
	<u>12,716</u>	<u>2,792</u>

Dobici od prodaje odnose se na razliku od postignute cene pri prodaji lokala i cene procene lokala koji se vodio po fer vrednosti. Ostali nepomenuti prihodi su uglavnom od naknadno odobrenog rabata od strane dobavljača. Prihodi od usklađivanja vrednosti odnosi se na efekte procene investicionih nekretnina koje se vode po fer vrednosti na dan 31.12.2018. godine.

28. OSTALI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Manjkovi	2,002	1,926
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja		43
Ostali nepomenuti rashodi	2022	1583
	231	
	<u>4,255</u>	<u>3,552</u>

Rashodi od usklađivanja vrednosti:

- potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana 452

593	
<u>593</u>	<u>452</u>

Ostali rashodi u 2018. godini odnose se na manjkove 2,002 , kalo do normativa 823 hiljada i preko normativa 1,066 hiljada, humanitarne , kulturne i obrazovne namene 5 hiljada, troskove sporova 107 hiljada,ostalo 21 hiljade i gubici usled restitucije objekta (prodavnica 18) 231 hiljadu što čini ukupno 4,255 hiljade.Ispravka potraživanja 593 hiljada.

Ostali prihodi veći su od ostalih rashoda za (8,879/4,255) 4,624 hiljadu. Prihodi od uskladjivanja vrednosti veći su od rashoda uskladjivanja vrednosti (3,837/593) za 3,244 hiljadu din.

Prihodi veci od rashoda 8781 (913,4624,3244) i prihodi manji od rashoda 7,998 (7,998) daju rezultat 783hiljade odnosno dobit pre oporezivanja.

29. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	36,660	36,386
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	6,505	6,410
Troškovi naknada po ugovoru o delu	204	0
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	207	206
Ostali lični rashodi i naknade	1,285	1,249
	<u>44,861</u>	<u>44,251</u>

Ostali lični rashodi odnose se na troškove prevoza na posao i sa posla 1,163 hiljade, troškovi službenih putovanja 121 hiljada.

30. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak/gubitak koji pripada akcionarima Društva podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u opticaju za period uključujući I obične akcije koje je društvo otkupilo i koje se drže kao otkupljene obične akcije.

	2018.	2017.
Neto dobitak	1290	261
Prosečni broj akcija	72083	72,083
Osnovna zarada	17,89	3.62

31. DIVIDENDE PO AKCIJI

Dividende nisu isplaćivane po odluci skupštine već su raspoređivane u rezerve ili su ostale u neraspoređenoj dobiti i na taj način uvećale kapital društva, kao i knjigovodstvenu cenu akcije.

32. POTENCIJALNE OBAVEZE

Društvo nema sporove u toku koje vodi. Takođe, protiv društva nema sporova koji su u toku, pa po tom osnovu nema potencijalnih obaveza. Kod Agencije za restituciju vodi se postupak vezan za povraćaj imovine ranijim vlasnicima, a u vezi sa prodavnicom 13 Korbovo čija je sadašnja vrednost 644 hiljada. Očekujemo da ćemo postupak dobiti. Po ranije vođenim sporovima u društvo sada pritiče gotovina po poslovima izvršenja.

Društvo je izbrisalo hipoteke na marketu 30, (vraćen kredit Hipo banci i uz saglasnost Hypo banke), hipoteku na Dragstoru takođe je izbrisana uz saglasnost Imleka (smanjene obaveze i nov ugovor), hipoteka na Gvoždjari je takođe brisana uz saglasnost Forma ideale jer nema obaveza, a dalja saradnja ide po novom ugovoru. Uspostavljenih hipoteka više nema.

33. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizikom kapitala

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom kapitala Društva. Rukovodstvo Društva razmatra kapitalni rizik s ciljem ublažavanja rizika i uverenja da će Društvo biti u mogućnosti da održi princip stalnosti poslovanja u narednom periodu.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva vrše pregled strukture kapitala na godišnjem nivou. Kao deo tog pregleda, rukovodstvo Društva razmatra cenu kapitala i rizik povezan sa vrstom kapitala.

Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza obelodanjeni su u napomeni ovih finansijskih izveštaja.

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Finansijska sredstva		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	<u>49</u>	<u>49</u>
Potraživanje od kupaca	<u>4,783</u>	<u>4,950</u>
Druga potraživanja	<u>7,603</u>	<u>7,193</u>
Kratkoročni finansijski plasmani	<u>21,816</u>	<u>20,000</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>6,489</u>	<u>8,318</u>
	<u>40,740</u>	<u>40,510</u>

Potraživanja od kupaca umanjena su za ispravku vrednosti od 2,016 hiljada, kratkoročni plasmani za ispravku vrednosti od 3,000 hiljade I druga potraživanja za ispravku vrednosti od 97 hiljade.

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Finansijske obaveze		
Kratkoročni krediti	42,058	35,542
Obaveze prema dobavljačima	34,710	28,895
Ostale obaveze	7,790	6,786
	<u>84,558</u>	<u>71,221</u>

Kategorije finansijskih instrumenta

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti, potraživanja, finansijski plasmani koji nastaju direktno iz poslovanja Društva, kao i dugoročni zajmovi, obaveze prema dobavljačima

i ostale obaveze čija je osnovna namena finansiranje tekućeg poslovanja Društva. U normalnim uslovima poslovanja, Društvo je izloženo rizicima navedenim u nastavku.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

U ovom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima od promena kurseva stranih valuta i promena kamatnih stopa.

Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko gotovine i gotovinskih ekvivalenata, potraživanja od kupaca, dugoročnih kredita i obaveza prema dobavljačima koji su denominirani u stranoj valuti. Društvo ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srbiji takvi instrumenti nisu uobičajeni.

Stabilnost ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje, u velikoj meri zavisi od mera Vlade Republike Srbije u privredi, uključujući i uspostavljanje odgovarajućeg pravnog i zakonodavnog okvira.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih srestava i obaveza u stranoj valuti na datum izveštavanja u Društvu bile su sledeće:

	Obaveze	
	31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	35,458	35,542
	35,458	35,542

Društvo je osetljivo na promene deviznog kursa evra, američkog dolara i engleske funte. Sledeća tabela predstavlja detalje analize osetljivosti Društva na porast i smanjenje od 10% kursa dinara u odnosu na datu stranu valutu. Stopa osetljivosti od 10% se koristi pri internom prikazivanju deviznog rizika i predstavlja procenu rukovodstva razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo nenamirena potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za promenu od 10% u kursovima stranih valuta. Pozitivan broj iz tabele ukazuje na povećanje rezultata tekućeg perioda u slučajevima kada dinar jača u odnosu na valutu o kojoj se radi. U slučaju slabljenja dinara od 10% u odnosu na datu stranu valutu, uticaj na rezultat tekućeg perioda bio bi suprotan onom iskazanom u prethodnom slučaju.

	Slabljenje dinara		Jačanje dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Rezultat tekućeg perioda	31,912	31,987	39,004	39,096

Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo riziku od promene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta te Društvo nema na raspolaganju instrumente kojim bi ublažilo njegov uticaj.

Kreditni rizik - upravljanje potraživanjima od kupaca.

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo i za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Potraživanja od kupaca sastoje se od velikog broja komitenata.

Struktura potraživanja od kupaca na 31. decembar 2017. godine prikazana je u tabeli koja sledi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nedospela potraživanja od kupaca	3,909		3,909
Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca	1,645	1,645	0
Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca	1,041		1,041
	6,595	1,645	4,950

U nedospela potraživanja od 3,909 hiljada uključena su potraživanja od kupaca koji su u isto vreme i dobavljači u iznosu od 2,487 hiljade (kompenzacija)

Struktura potraživanja od kupaca na 31. decembar 2018. godine prikazana je u tabeli koja sledi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nedospela potraživanja od kupaca	3,783		3,783

Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca	2,016	2,016	0
Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca	1,000		1,000
	6,799	2,487	4,783

U nedospela potraživanja od 4,783 hiljada uključena su potraživanja od kupaca koji su u isto vreme I dobavljači u iznosu od 1,763 hiljade (kompenzacija)

Nedospela potraživanja od kupaca – iskazana na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 3,783 hiljada dinara (31. decembra 2017. godine: 3,909 hiljada dinara) najvećim delom se odnose na potraživanja od kupaca po osnovu prodaje proizvoda i usluga.

Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca – Društvo je u prethodnim periodima obezvređilo potraživanja od kupaca za dospela potraživanja u iznosu od 2,016 hiljada dinara (2017. godine: 1,645 hiljada dinara), za koja je Društvo utvrdilo da je došlo do promene u kreditnoj sposobnosti komitenata i da potraživanja u navedenim iznosima neće biti naplaćena.

Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca – Društvo nije obezvređilo dospela potraživanja iskazana na dan 31. decembar 2018. godine u iznosu od 1,000 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 1,041 hiljada dinara) obzirom da nije utvrđena promena u kreditnoj sposobnosti komitenta te da rukovodstvo Društva smatra da će ukupna sadašnja vrednost ovih potraživanja biti naplaćena.

Starosna struktura dospelih, neispravljenih potraživanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

	31.12.2018.	31.12.2017.
31 - 90 dana	1,000	
91 - 180 dana		1,000
	1,000	1,000

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31. decembar 2018. godine iskazane su u iznosu od 34,597 hiljada dinara (31. decembra 2017. godine: 28895 hiljada dinara). Dobavljači nisu zaračunavali zateznu kamatu na dospele obaveze iako je takvih situacija bilo u retkim slučajevima i veoma kratkom roku od nekoliko dana. Društvo dospele obaveze izmiruje u ugovorenom roku. Prosečno vreme izmirenja obaveza prema dobavljačima u toku 2018. godine iznosi 20 dana (u toku 2017 godine 25 dana).

Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva koji su uspostavili odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Društva kao i upravljačkom likvidnošću. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

Dospeća finansijskih sredstava 31.12.2018. godine

	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna						
Fiksna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata			10,000			10,000
			6,240			6,240
			11,817			11,817
Nekamatnosno						
			28,057			28,057

Dospeća finansijskih sredstava 31.12.2017. godine

	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Fiksna kamatna stopa						
- glavnica			10,000			10,000
- kamata			4,680			4,680
Nekamatnosna			10,000			10,000
Varijabilna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata			24,680			24,680

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća obaveza Društva. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalih po osnovu finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo iti obavezno da takve obaveze izmiri.

Dospeća finansijskih obaveza 31.12.2018. godine

	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna						
Fiksna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata			42,058			42,058
			2,923			2,923
			44,981			44,981
Varijabilna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata						

Dospeća finansijskih obaveza 31.12.2017. godine

	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatnosna						
Fiksna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata			35,542			35,542
			2,214			2,214
			37,756			37,756
Varijabilna kamatna stopa						
- glavnica						
- kamata						

Fer vrednost finansijskih instrumenata

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31.12. 2018. godine i 31.12.2017. godine.

31. decembar 2018.

31. decembar 2017.

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani				
Ostali dugoročni finansijski plasmani	49	49	49	49
Potraživanje od kupaca	4,783	4,783	4,950	4,950
Druga potraživanja	7,603	7,603	7,193	7,193
Kratkoročni finansijski plasmani	21,817	21,817	20,000	20,000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6,489	6,489	8,318	8,318
	40,741	40,741	40,510	40,510

	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstven a vrednost	Fer vrednost
Finansijske obaveze				
Dugoročni krediti				
Ostale dugoročne obaveze				
Kratkoročni krediti	42,058	42,058	35,542	35,542
Obaveze prema dobavljačima	34,710	34,710	28,895	28,895
Ostale obaveze	7,753	7,753	6,786	6,786
	84,521	84,521	71,223	71,223

34. PRIMANJA RUKOVODSTVA

Tokom 2016. godine Društvo je isplatilo naknade ključnom rukovodstvu koje uključuje članove Odbora, direktora (2016. ukupan broj 1, 2017. ukupan broj 1) u bruto iznosu od 1,560 hiljada dinara (2016: 1,560 hiljada dinara):

	31.12.2018.	31.12.2017.
Posloводство		
Zarade	1,289	1,560
Odbor direktora		
Naknade članovima odbor direktora		
		1,560

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Društvo, u 2018 godini, nije imalo imalo transakcije sa povezanim licima.

36. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Društvo je obuhvatilo korektivne događaje nakon datuma bilansa, odobrene popuste (super rabate isl.) i prihode koji se odnose na 2018 godinu, kao i korekciju ispravljenih potraživanja na dan 31.12.2018, a koja su naplaćena do datuma bilansa u 2018 godini.

Društvo je donelo odluku početkom 2018 godine o gašenju 15 objekata maloprodaje sa prehrambenom robom. Ugašeni objekti izdati su u zakup i po tom osnovu očekuju se prihodi. Takođe, zaposleni iz tih objekata prešli su kod novog poslodavca, pa će troškovi po tom osnovu izostati. Roba iz tih objekata i magacina prodata je novom zakupcu. Od prodajnih objekata ostao je samo salon nameštaja.

37. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursjevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, a za pojedine glavne valute su bili sledeći:

Valuta	2018.	2017.
CHF		101.2847
USD		99.1155
EUR	118,1946	118.4727

Kladovo, 19.02.2019. godine

(Mesto i datum)

(Lice odgovorno za sastavljanje napomena)

(Zakonski zastupnik)

